

Vabariigi Valitsuse määruse
„Sepaste maastikukaitseala kaitse-eeskiri“ eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

„Looduskaitseaduse“ (RT I 2004, 38, 258; 53, 373; 2005, 15, 87; 22, 152) § 10 lõike 1 alusel ja kooskõlas § 11 lõikega 1 on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord.

Kavandatava Sepaste maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) territoorium on olnud osaliselt kaitse all alates 28. juulist 1998, mil Vabariigi Valitsus võttis määrusega nr 166 kaitse alla Sepaste maastikukaitseala (RT I 1998, 69, 1139; 2000, 30, 176), pindalaga 13 ha. Vastavalt „Looduskaitseaduse“ § 91 lõikele 1 kehtivad enne selle seaduse jõustumist kaitse alla võetud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskirjad ja kaitsekord seni, kuni kehtestatakse uued kaitse-eeskirjad. Seega ei võeta määrusega kaitse alla uut ala, vaid laiendatakse olemasolevat kaitstavat loodusobjekti ning kehtestatakse uus kaitse-eeskiri.

Esitatava Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Hiiumaa keskkonnateenistuse looduskaitse peaspetsialist Maie Jeaser ja spetsialist Meeli Kesküla, eelnõuga kavandatud kitsenduste vajalikkust, „Looduskaitseadusele“ vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaministeeriumi koosseisuväline spetsialist Kaire Sirel (tel 673 7562). Eelnõu keeleteimetaja oli Keskkonnaministeeriumi haldusosakonna spetsialist Enel Ormus (tel 626 2906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna jurist Hannes Mädo (tel 626 0725).

2. Eelnõu sisu

Kaitseala eesmärk on Eestis vähelevinud metsatüübi – tammiku –ja pool-looduslike koosluste kaitse ning EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse. Need elupaigatüübid on salumets (9020* – sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ lisale I, kusjuures tärniga on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid) ning soostunud ja soo-lehtmetsad (9080). Kaitsealused liigid on mets-õunapuu (*Malus sylvestris*) ja künnapuu (*Ulmus laevis*).

Sepaste maastikukaitseala on tervikuna määratud sihtkaitsevööndiks. Sihtkaitsevööndi režiim on vajalik tammiku ning poollooduslike koosluste säilitamiseks ning loodushoiutööde suunamiseks ning reguleerimiseks.

Kaitse-eeskirja kohaselt on inimestel lubatud kaitsealal viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning pidada jahti. Telkida ja lõket teha võib kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Ettevalmistamata kohtades on lõkketegemine lubatud § 4 lõikes 7 nimetatud tegevuste korral. Kaitsealal on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine. Üle 50 osalejaga rahvaüritusi võib korraldada kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitseala teedel on lubatud sõidukitega sõitmine. Sõidukiga ning maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel. Kaitsealale ei jää ujuvvahendiga sõitmiseks ega kalapüügiks sobivaid veekogusid ning adru ega pilliroogu. Seetõttu pole nimetatud tegevusalasid kaitse-eeskirjas eraldi käsitletud. Kaitsealale ei jää õuemaad, seetõttu ei ole ka õuemaal tegutsemist eraldi reguleeritud.

Kaitsealal ei ole lubatud ilma kaitseala valitseja nõusolekuta muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlvikute sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoimingud, väljastada metsamajandamiskava, kinnitada metsateatist, kehtestada

detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise püstitamiseks, seada projekteerimistingimusi ning anda ehitusluba.

Kaitseala valitseja nõusolekul on kaitsealal lubatud kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ning poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus, maaparandussüsteemide hoiutööd, metsakoosluste kujundamine vastavalt kaitse eesmärgile, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudmisi raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas ning ettevalmistamata kohtades lõkketegemine käesolevas lõigus toodud tegevuste puhul.

Kaitseala tüüp on maastikukaitseala, kuna suurem osa kaitsealast asub eramaal ning on või on olnud inimtegevusest mõjutatud.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja eksperdiarvamust kaitseala tzoneeringu ning kaitsekorra kohta. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate liikide ja looduslike elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitseerežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise.

Sepaste maastikukaitseala pindala on 36,5 ha, sellest eramaad on 23,9 ha ja jätkuvalt riigi omandis olevat maad 12,6 ha. Kaitseala välispiir on kantud määruse lisas esitatud kaardile.

3. Maaomanike seisukohad

Vastavalt „Looduskaitseaduse“ § 9 kohasele kaitse alla võtmise menetlusele teavitati viit kaitsealal paikneva kinnisasja omanikku tähtkirjaga. Kirjad sisaldasid teadet, et kui pretensioone ning ettepanekuid ei esitata, loetakse, et kinnisasja omanik on kaitse-eeskirja kooskõlastanud.

Tamme kinnistu ja Vanaveski kinnistu omanik Epp Maaten ei ela rahvastiku registris avaldatud aadressil ning tema jaoks avaldati teade üleriigilise levikuga ajalehes Postimees 1. detsembril 2004.

25. novembril 2003 toimus Sepaste maastikukaitseala kaitse-eeskirja täienduste, paranduste ja muudatuste avalik arutelu, milles osales 10 inimest, kellest kolme maad asusid kaitsealal. Kohalviibinud inimestest ei olnud keegi kaitseala moodustamise vastu.

Üks maaomanik helistas Hiiumaa keskkonnateenistusse ning ütles, et ka tema ei ole Sepaste maastikukaitseala laiendamise vastu oma maadele.

	Maaüksus	Pindala (ha)		Märkuse sisu	Tulemus
		Kokku	Kaitsealal		
1.	Tamme (17501:003:0022)	1,8	1,8	Nõus kaitsealasse arvamiseega.	Jäetud kaitseala koosseisu.
	Vanaveski (17501:003:0153)	1,8	1,4	Nõus kaitsealasse arvamiseega.	Jäetud kaitseala koosseisu.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Kaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud „Looduskaitseaduse“ nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige EÜ nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta. Sepaste maastikukaitsealale jääv ala on Vabariigi Valitsuse 2004. a 05. augusti korralduse nr 615-k "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri" (RTL 2004, 111, 1758) punkti 377 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatel majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust.

Määruse jõustumine ei too kaasa uute organisatsioonide moodustamist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub "Riigi Teataja seaduse" (RT I 1999, 10, 155; 57, 594; 2000, 25, 145; 57, 374; 55, 365; 2001, 17, 77; 93, 565; 2002, 44, 283; 102, 600; 2003, 4, 19 ja 22) § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Sepaste maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu on kiitnud heaks Hiiu Maavalitsus (16. detsembri 2004. a kiri nr 10-7/253) ja Emmaste Vallavalitsus (3. detsembri 2004. a kiri nr 17.1/330).

Villu Reiljan
Minister

Annika Velthut
Kantsler